

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

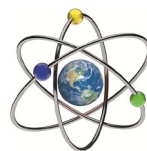
№10(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 290 sahifa,
13-oktyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №136361

MUNDARIJA

Axborotlashgan jamiyatda xalq o'yinlari orqali shaxsni tarbiyalashning pedagogik imkoniyatlari	10
<i>Abdullayeva Maryambibi Djumaniyazovna</i>	
Sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish sharoitida talabanning axborot xavfsizligi kompetensiyasi: tushunchaning chegaralari va tarkibi	16
<i>Mustafoyev Shahzod Mamanazar o'g'li</i>	
Navoiy viloyati ziyoratgohlari tarixi va ularning aholi hayotida tutgan o'rni	21
<i>Nazarova Nozima Narzulloyevna</i>	
Fransuz tilidagi predloglar va o'zbek tilidagi kelishik qo'shimchalarining qiyosiy tahlili	26
<i>Ro'zimova Yulduz Farhodovna</i>	
Umumta'lim maktab direktorlari emotsional intellektining boshqaruv faoliyatidagi ahamiyati	30
<i>Rustamova Barno Abduxalilovna</i>	
Kikbokschilarda motivatsion omillar va musobaqa faoliyati samaradorligini takomillashtirish metodikasi: nazariy-tahliliy asoslash	34
<i>Mamaraximov Azim Karakulovich</i>	
Pedagogik diagnostikaning umumiy metodlari va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati	39
<i>Daminova Shoxista Farxodovna</i>	
Dual ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim faoliyatiga tayyorlashning nazariy-metodologik asoslari	45
<i>Oybekova Shukrona Oybek qizi</i>	
O'qish savodxonligini rivojlantirishda sun'iy intellekt asosidagi individual ta'lim texnologiyalarini takomillashtirish	51
<i>Abduvaliyeva Gulchexra Mamadjon qizi</i>	
Abu Rayhon Beruniy ilmiy merosi asosida talabalarda kartografik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	56
<i>Kazakbayeva Muhabbat Turabayevna</i>	
Brayl yozuvi ko'zi ojiz shaxslarning inklyuziv imkoniyatlarini ta'minlashning muhim vositasi sifatida	62
<i>Panjiyev Shokir Zokir o'g'li</i>	
Дидактический потенциал подкастов в обучении русскому языку студентов	67
<i>Ибрагимов Нилуфар Туйчиевна</i>	
Maxsus ta'lim tizimida differensiallashtirilgan va individuallashtirilgan o'qitishning metodik asoslari	72
<i>Karimova Nilufar Boltaboyevna</i>	
Xorijiy til o'qituvchilarida kasbiy so'nish namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	78
<i>Matchanova Dilorom Karimovna</i>	
Raqamli ta'lim ekotizimi asosida talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishning pedagogik asoslari	83
<i>Otamuratov Maqsudbek Shonazarovich</i>	
Yunon-rim kurashchilarining texnik-taktik tayyorgarligini individuallashtirish: pedagogik model va zamonaviy baholash metodikasi	87
<i>Po'latjonov Shoxzod Avazjon o'g'li</i>	
Buyrak hujayrali saratonini erta aniqlashda ultratovush tekshiruvining diagnostik imkoniyatlari	92
<i>Saydamatov Hayitboy Ulug'bek o'g'li</i>	
Проблемы и перспективы подготовки специалистов сферы искусств и культуры в ситстеме высшего образования	96
<i>Кошелева Антонина Фёдоровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari sharoitida ta'limning insonparvarlik paradigmasini rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	99
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	

Behbudiyning ta'lim-tarbiya sohasidagi qarashlari va o'qitish metodlari	104
Islomova Lola Abdig'ani qizi	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida lingvomadaniy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	110
Djabbarova Feruza Azamovna	
The Role of Phonation Energy Efficiency in Sound Changes	114
Baxramova Shaxnoza Erkinovna	
Mustaqillik yillarida ichki migratsiyaning shakllanish jarayonlari.....	119
Mo'minov Ziyovuddin Bakirjon o'g'li	
Raqamli ta'lim davrida bo'lajak o'qituvchilarda mustaqil ta'lim trayektoriyasini loyihalash: "pedagogik mahorat" fani misolida	123
Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna	
Современные подходы к управлению образовательным учреждением: теоретические основы и особенности реализации.....	128
Джуманиязова Дильбар Азатовна	
Ko'zi ojiz o'quvchilarga funksiyalar grafiklarini o'rgatishda ko'p sezgili ta'lim yondashuvlaridan foydalanish.....	132
Abdullayev Umid Amrilloevich	
Oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning tashkiliy-pedagogik omillari	139
G'oyibnazarov Rahmatilla	
Inklyuziv ta'limda fanlarni o'qitishda maxsus pedagog faoliyati.....	144
Hurriyat Yoqubova	
Modelling the Semantic Field of Ma'naviyat in a Specialised Parallel Corpus: Theoretical and Methodological Foundations of Cross-Genre Discourse Analysis	149
Mukhlisa Chorjeva Jumamurodovna	
Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida masofaviy axborot-kutubxona xizmatlari samaradorligini oshirish metodikasi.....	154
G'oyibova Sayyora	
Talabalarda psixologik reziliientlikni takomillashtirishning emotsional-kognitiv determinantlari	160
Hayitova Oydinniso Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini inklyuziv ta'lim sharoitida samarali faoliyatga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	164
Mamasiddikova Maftuna Akbarjon qizi	
Fizika ta'limida muammoli masalalarni yechish ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	168
Ostonova Malika Uktam qizi	
Texnika oliy ta'lim muassasalarida matematika fanlarini o'qitish metodikasini raqamli ta'lim texnologiyalari asosida takomillashtirish	173
Vahobov Mehroj Alisher o'g'li	
Tarbiya, ta'lim, rivojlanish va shakllanish kategoriyalarining mazmun-mohiyati va o'zaro munosabati	178
Xodjayeva Munisa Utkur qizi	
Birlamchi sog'liqni saqlash tizimida bo'lajak oilaviy shifokorlarning boshqaruvchanlik kompetensiyalari texnologiyasini shakllantirish	183
Abduvaxobova Nozima Raxmanovna	
Uchburchak o'rta chizig'ining xossasini o'qitish va undan kelib chiqadigan dastlabki xulosalar	189
E. E. Jumayev, O'. X. Aytuvganov	
Maktabgacha ta'limda musiqmashg'ulotlarini raqamli ta'lim resurslari asosida tashkil etishning nazariy-metodologik asoslari	195
G'ulomova Muslimaxon Ahmadillo qizi	
Teaching Medical Terminology Through Data-Driven Learning: A Corpus-Informed Model for English for Medical Purposes.....	199
Isomiddinova Diyora Qutbiddin qizi	

Jismoniy tarbiya yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalari talabalarining jismoniy tayyorgarlik tizimida gimnastika mashqlarini qo'llash metodikasining o'ziga xos xususiyatlari.....	209
Karimov Duysenbay Djienbaevitch	
Filolog talabalarga ingliz va malay tillarini o'qitishda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari.....	213
Yuldashev Azim Abdurahmonovich	
Qozoq, rus, o'zbek va ingliz tillarida sotsiologik terminlarning tarjimai: terminologik ekvivalentlikning qiyosiy tahlili.....	218
Yuldasheva Mahzuna Omonullayevna	
Psixolog talabalarda empatiya, kommunikativ kompetentlik va refleksiv qobiliyatlarning konsultativ salohiyat rivojlanishidagi o'zaro bog'liqligi	224
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning individual kognitiv moslashuvchanligini kreativ didaktik o'yinlar vositasida rivojlantirish metodlari.....	230
Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Mirzakarimova Anoraxon Ashurali qizi	
Raqamli ta'lim muhitida 7–9-sinf o'quvchilarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etish	236
Paizbekov Timurlan Kurbanbayevich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida darsga ijobiy munosabatni shakllantirishning pedagogik-psixologik omillari.....	240
Tursunbayeva Yulduz	
Искусственный интеллект и цифровая трансформация в преподавании русского языка.....	246
Абдусаломова Мохичехра Эргашевна	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisi nutq madaniyati va pedagogik muloqot odobi	250
M. S. Ibragimova	
Yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va uning ahamiyati	256
Dosova Bakposhsha Odamboy qizi	
Kognitiv faoliyatning nazariy-pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	259
Xujobekov Bobur Xushboq o'g'li	
Maktabgacha ta'limda innovatsion boshqaruvni joriy etishning texnologik modeli: dual ta'lim yondashuvi asosida.....	263
G'aniyeva Aziza Zayniddinovna	
Shaxs addiktiv xulq-atvorining psixologik determinantlari va o'ziga xos xususiyatlari: nazariy-tahliliy yondashuv	268
Mamajonova Shohista Kamoldinovna	
Filologik ta'lim samaradorligini oshirishda kognitiv va kommunikativ strategiyalar integratsiyasining didaktik imkoniyatlari	275
Pardayeva Umida Norbayevna	
Nutq kamchiliklari mavjud o'quvchilarni inklyuziv sinfda differensial ta'lim texnologiyalari orqali rivojlantiruvchi metodik tizimini takomillashtirish.....	281
Shukurova Dilbar Shukrullo qizi	

YANGI ZAMON TARBIYACHISINING PEDAGOGIK IMIDJI VA UNING AHAMIYATI

Dosova Bakposhsha Odamboy qizi

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti o'qituvchisi

ORCID: 0009-0006-2734-8981

Annotatsiya: Bugungi kunda ta'lim jarayoni nafaqat bolalarga bilim berish, balki ularni har tomonlama rivojlantirish va hayotga tayyorlashga qaratilgan. Bu jarayonda tarbiyachining shaxsi, uning pedagogik imidji katta ahamiyat kasb etadi. Tarbiyachi nafaqat bolalar, balki ota-onalar va jamiyat bilan faol muloqotda bo'lib, o'zining kasbiy mahoratini, nutq madaniyatini, tashqi qiyofasini va psixologik tayyorgarligini namoyon etadi. Ushbu maqolada zamonaviy tarbiyachining pedagogik imidji va uning ahamiyati chuqur tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik imidj tarbiyachining nafaqat o'z faoliyatida, balki butun ta'lim tashkilotining obro'sida ham muhim rol o'ynaydi. Yaxshi shakllangan imidj pedagogga nufuz olib keladi va uning kasbiy o'sishiga zamin yaratadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, tarbiya, ta'lim, madaniyat, imidj, tarbiyachi, bola, xotira, tafakkur, omil, nutq, zamonaviy, jarayon, tashkilot, jamiyat.

Abstract: Today, the educational process is aimed not only at providing children with knowledge, but also at their comprehensive development and preparation for life. In this process, the personality of the educator, his pedagogical image, is of great importance. The educator actively communicates not only with children but also with parents and society, demonstrating his professional skills, speech culture, appearance, and psychological preparation. This article deeply analyzes the pedagogical image of a modern educator and its importance. In the modern education system, the pedagogical image plays an important role not only in the educator's own activities but also in the reputation of the entire educational organization. A well-formed image brings prestige to the educator and creates the basis for his professional growth.

Key words: preschool education, upbringing, education, culture, image, educator, child, memory, thinking, factor, speech, modern, process, organization, society.

Аннотация: Сегодня образовательный процесс направлен не только на обеспечение детей знаниями, но и на их всестороннее развитие и подготовку к жизни. В этом процессе большое значение имеет личность педагога, его педагогический имидж. Воспитатель активно общается не только с детьми, но и с родителями, обществом, демонстрируя свое профессиональное мастерство, культуру речи, внешний вид, психологическую подготовку. В статье дается глубокий анализ педагогического имиджа современного педагога и его значения. В современной системе образования педагогический имидж играет важную роль не только в работе самого педагога, но и в репутации всей образовательной организации. Правильно сформированный имидж повышает престиж учителя и создает основу для его профессионального роста.

Ключевые слова: дошкольное образование, воспитание, образование, культура, образ, педагог, ребенок, память, мышление, фактор, речь, современный, процесс, организация, общество.

KIRISH

Respublikamizda islohotlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishga mas'ul bo'lgan jamiyat a'zolari, birinchi galda, o'z kasbining mohir ustasi bo'lgan tarbiyachi kadrlarni tayyorlash dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda. Jumladan, "Ta'lim". Maktabgacha tarbiya yoshi davrida tarbiyachining bolaga shaxsiy ta'siri juda katta bo'ladi. Tarbiyachi har bir bolaning kelajakda haqiqiy inson bo'lishiga yordam beradigan sifatlarini va imkoniyatini rivojlantirishi lozim. Chunki bu davrdagi har bir taassurot bolaning xotirasida bir umrga saqlanib qoladi. "Axloqiy fazilatlarga ega bo'lgan shaxslar pedagogik faoliyat bilan shug'ullanish huquqiga ega", deb ta'kidlangan.

Jahon tajribasida ham boshlang'ich ta'limning birlamchi bo'g'ini sifatida maktabgacha ta'lim davlatimiz e'tiboridagi asosiy masala bo'lib kelmoqda. Prezidentimiz Sh. M. Mirziyoyevning "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-in-tizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak"¹ma'ruzasida maktabgacha

1 <https://president.uz/oz/lists/view/187>

ta'lim sohasida bolalarni qamrab olish atigi 27 foizni tashkil etishi va bu sohadagi ishlar e'tibordan chetda qolganligi ta'kidlab o'tildi. Tarbiyachi maktabgacha ta'lim tashkilotida asosiy shaxs hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Zamonaviy ta'lim tizimida maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining pedagogik imidji va kasbiy kompetentligini shakllantirish masalasi muhim ilmiy-pedagogik yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Jamiyat taraqqiyoti, ta'lim mazmunining yangilanishi, raqamli texnologiyalarning rivojlanishi hamda bolalarning individual ehtiyojlariga e'tiborning kuchayishi tarbiyachidan nafaqat chuqur kasbiy bilim, balki yuksak pedagogik madaniyat, kommunikativ mahorat, ijodkorlik va innovatsion yondashuvni ham talab etadi. Shu nuqtayi nazardan, yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va kompetentligini o'rganish mavjud ilmiy adabiyotlarni nazariy jihatdan tahlil qilishni taqozo etadi.

Mahalliy pedagogik adabiyotlarda pedagogik mahorat, kasbiy kompetentlik, pedagogik muloqot va shaxsiy fazilatlarining o'zaro aloqadorligi muhim o'rin tutadi. N. N. Azizxo'jayeva pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat masalalarini yoritib, ta'lim-tarbiya jarayonida pedagogning kasbiy tayyorgarligi, pedagogik faoliyatni tashkil etish mahorati hamda ta'lim metodlaridan samarali foydalanishining ahamiyatini ochib beradi. Ushbu yondashuvlar tarbiyachining kasbiy qiyofasini shakllantirishda nazariy bilim bilan amaliy mahoratning birligini ta'minlash zarurligini ko'rsatadi.

Shuningdek, Sh. X. Abdullayeva tomonidan pedagog professional kompetentligini shakllantirishning ijtimoiy-psixologik mexanizmlariga bag'ishlangan tadqiqotlarda pedagogning kasbiy rivojlanishi va uning ijtimoiy muhit bilan o'zaro munosabatlari masalalari o'rganilgan. Mazkur yo'nalishdagi ilmiy qarashlar tarbiyachining kompetentligini faqat bilim va ko'nikmalar yig'indisi sifatida emas, balki shaxsiy sifatlar, kasbiy qadriyatlar, muloqot madaniyati va o'z faoliyatini tahlil qilish qobiliyatini qamrab oluvchi yaxlit tizim sifatida talqin etish imkonini beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va kompetentligini o'rganishda tizimli, kompetensiyaviy va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot metodlari sifatida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish hamda nazariy xulosalar chiqarish metodlari tanlandi. Tadqiqot jarayonida tarbiyachining kasbiy mahorati, kommunikativ madaniyati, shaxsiy fazilatlar va raqamli kompetentligining pedagogik imidj shakllanishidagi o'rni tahlil qilindi. Olingan nazariy natijalar asosida zamonaviy tarbiyachining pedagogik imidji va kasbiy kompetentligini rivojlantirishga doir xulosalar hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar asosida pedagogik imidj tarbiyachining tashqi ko'rinishi, nutq madaniyati, xulq-atvori, kasbiy etikasi va atrofdagilar bilan munosabatida namoyon bo'ladigan yaxlit kasbiy qiyofa sifatida izohlandi. Ijobiy pedagogik imidj bolalar, ota-onalar va hamkasblar bilan o'zaro ishonchli munosabatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, pedagogik imidj faqat tashqi ko'rinish bilan cheklanmay, tarbiyachining kasbiy mahorati, mas'uliyati, ijodkorligi va pedagogik madaniyatini ham qamrab oladi.

Tadqiqot mavzusi doirasidagi nazariy tahlil tarbiyachining kasbiy kompetentligi bir nechta o'zaro bog'liq tarkibiy qismlardan iborat ekanligini ko'rsatdi. Jumladan, kasbiy-pedagogik kompetentlik ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etishga, kommunikativ kompetentlik samarali muloqot o'rnatishga, raqamli kompetentlik zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishga, refleksiv kompetentlik esa o'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirishga imkon beradi.

Shuningdek, zamonaviy tarbiyachining kasbiy rivojlanishida innovatsion pedagogik metodlardan foydalanish, bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olish, ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish va uzluksiz o'z ustida ishlash muhim ahamiyat kasb etishi aniqlandi. Mazkur omillar tarbiyachining kasbiy salohiyatini oshirish bilan bir qatorda, uning ijobiy pedagogik imidjini shakllantirishga ham yordam beradi.

Tahlil natijalariga asoslanib, yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va kompetentligini rivojlantirishda quyidagi yo'nalishlar muhim deb topildi: kasbiy bilim va ko'nikmalarni muntazam takomillashtirish, nutq va muloqot madaniyatini rivojlantirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirish, kasbiy etikaga rioya qilish hamda refleksiv faoliyatni yo'lga qo'yish.

Umuman olganda, tahlillar pedagogik imidj va kasbiy kompetentlik bir-birini to'ldiruvchi, o'zaro uzviy bog'liq tushunchalar ekanligini ko'rsatadi. Tarbiyachining yuqori darajadagi kompetentligi uning ijobiy kasbiy qiyofasini shakllantirishga xizmat qilsa, ijobiy pedagogik imidj bolalar va ota-onalar bilan samarali hamkorlikni rivojlantirish

uchun muhim shart-sharoit yaratadi. Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish va pedagogik imidjini takomillashtirishga qaratilgan tizimli yondashuvni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, yangi zamon tarbiyachisining pedagogik imidji va kasbiy kompetentligi maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Tarbiyachining kasbiy bilimi, muomala madaniyati, pedagogik mahorati va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalari uning ijobiy imidjini shakllantiradi.

Tarbiyachilarning pedagogik imidji va kompetentligini rivojlantirish uchun muntazam malaka oshirish kurslari, amaliy seminarlar va treninglarni tashkil etish, raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalarini takomillashtirish hamda o'z ustida ishlash faoliyatini rag'batlantirish tavsiya etiladi. Bu esa ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Sh. M. Mirziyoyev 7-fevral 2017-yil kuni "O'zbekiston Respublikasini yanadarivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947 sonli farmonni.
2. Azizxodjoyeva N.N. Pedagogicheskiye texnologiy pedagogicheskoye mastersevo. Izdatelsko-poligrafiches/iy rvorcheskoy dom im.Chulpana.
3. Levian K.M. Lichnost pedagogo: stanovleniye razvitiye. Izd-vo Saratovskogo universiteta. 1991. -166 s.
4. Teshaboyev I.A. Ta'lim tizimida imij fenomenining ijtimoiy-psixologik jihatdan tadqiq etilishi // Inter education & global study. 2024
5. Axmedjanov M.M., Xo'jaev B.Q., Hasanova Z.D. Pedagogik mahorat - Buxoro Davlat universiteti, 2014.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №10(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.